gemeente roerdalen

Mobiliteitsvisie Roerdalen

Procesrapport

Attentie
WhatsApp
Buurt
Preventie

INHOUD

PROCES VAN DE MOBILITEITSVISIE

1. INLEIDING 4
- 1.1 Aanleiding 5
- 1.2 Een integrale benadering 5
- 1.3 Begin met het waarom 5
- 1.4 Leeswijzer 6

2. TRENDS EN ONTWIKKELINGEN 7
- 2.1 Maatschappelijke trends en ontwikkelingen 8
- 2.2 Trends en ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit 8
- 2.3 Trends en ontwikkelingen in Roerdalen 10
- 2.4 Gemeentelijk beleid 12
- 2.5 Regionale ontwikkelingen 16

3. MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTE 19
- 3.1 Wat gaat goed? 20
- 3.2 Wat kan beter? 21
- 3.3 Waar willen we afscheid van nemen? 23

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het huidige Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) van de gemeente Roerdalen is in 2016 vastgesteld en is aan vervanging toe. Daarom is behoefte aan een actualisatie van het verkeersbeleid in een nieuw Mobiliteitsplan dat rekening houdt met de ontwikkelingen op verkeersgebied, maar ook met andere ontwikkelingen in de maatschappij op het gebied van bijvoorbeeld ruimte, welzijn en economie. Als vertrekpunt voor het nieuwe Mobiliteitsplan is er een Mobiliteitsvisie vastgesteld.

1.2 Een integrale benadering

De titel van het coalitieakkoord 2022-2026 (Gewoon blijven dóen, natuurlijk samen!) zegt veel over wie de gemeente Roerdalen wil zijn en hoe de gemeente wil acteren. Niet te veel bla bla, maar actie. En dat in goede samenwerking met de samenleving. Een houding waarop ook de aanpak van het Mobiliteitsplan is gebaseerd. Het resultaat van deze aanpak is een uitvoeringsgericht beleidsplan. Vanuit dit plan kunnen concrete acties worden uitgezet.

1.3 Begin met het waarom

Dromen, denken en doen. Dat is het uitgangspunt van de Gouden Cirkel van Simon Sinek. Deze gebruiken wij voor de aanpak. Hierbij staat de betrokkenheid van de samenleving vanzelfsprekend centraal als integraal onderdeel van het proces.

We beginnen het beleidsproces met **de waaromvraag**: waarom is mobiliteit belangrijk voor Roerdalen? Welke dromen helpen we waar te maken? Een deel van de dromen staan al beschreven in de omgevingsvisie en het coalitieakkoord. Mobiliteit staat immers ten dienste van de samenleving.

De hoevraag beantwoorden we in het Mobiliteitsplan. Hoe dragen we met ons mobiliteitsbeleid bij aan het realiseren van de ambities van Roerdalen? We vertalen hierin de trends, ontwikkelingen en ambities van Roerdalen naar concrete opgaven en beleidsdoelstellingen voor de komende tien jaar.

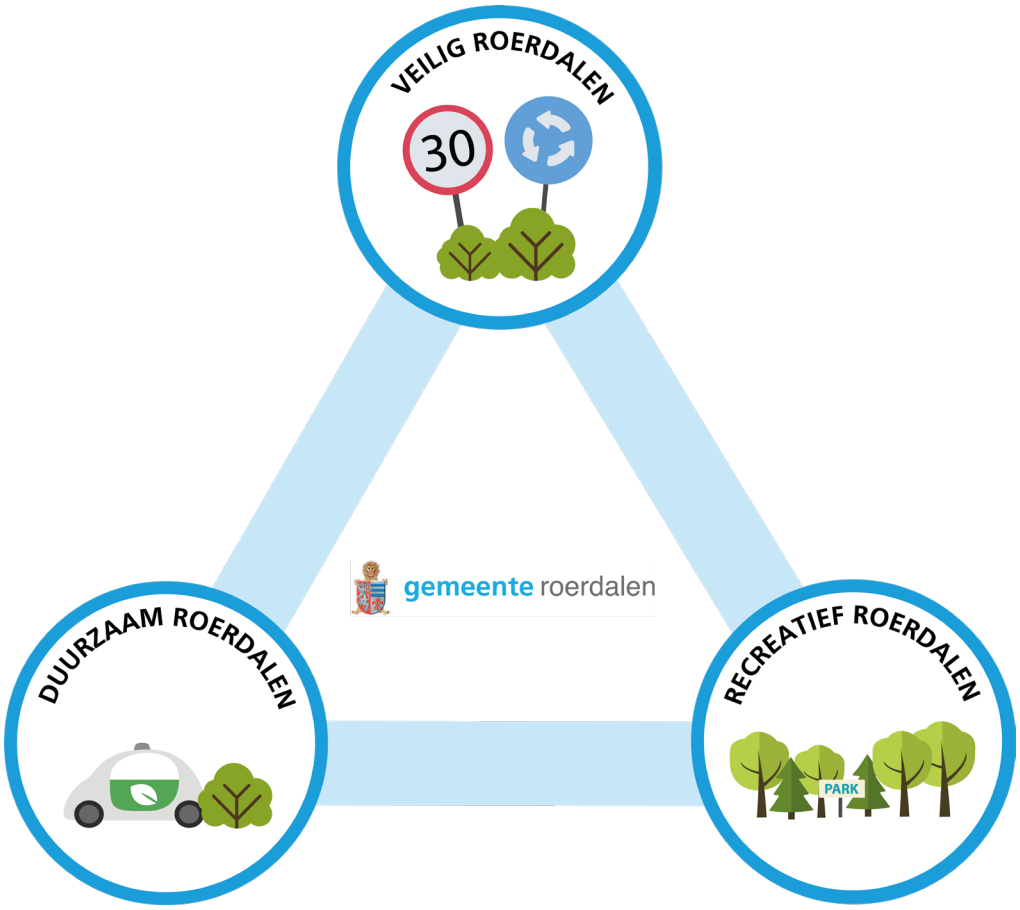
In het uitvoeringsprogramma geven we vervolgens antwoord op **de watvraag**. Wat moet Roerdalen de komende vier jaar doen om de gestelde doelstellingen te behalen? Hiervoor vertalen we de Mobiliteitsvisie en het Mobiliteitsplan naar een aantal concrete maatregelen die bijdragen aan het behalen van de mobiliteitsspeerpunten en de ambities van de gemeente Roerdalen. Bij het vaststellen van het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUP) besluit de gemeenteraad over het daadwerkelijk uitvoeren van projecten.

1.4 Leeswijzer

De Mobiliteitsvisie van de gemeente Roerdalen kreeg vorm met inbreng van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie. Ook een analyse van de ruimtelijke ontwikkelingen, trends en maatschappelijke behoeftes droeg bij aan het formuleren van de drie ambities en daarbij behorende speerpunten. In de volgende hoofdstukken staat het proces beschreven dat heeft geleid tot deze ambities in de Mobiliteitsvisie.

In hoofdstuk 2 vindt u een analyse van de relevante trends en ontwikkelingen die de ontwikkeling van mobiliteit in Roerdalen de komende jaren vormgeven. In het laatste hoofdstuk – hoofdstuk 3– staat een samenvatting van de verschillende gesprekken die we hebben gevoerd met leden van de inwoners van Roerdalen.

Overzicht ambities Roerdalen

2 TRENDS & ONTWIKKELINGEN

We maken mobiliteitsbeleid niet alleen om huidige knelpunten op te lossen, maar ook om toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden. Daarom is het belangrijk om te weten welke trends en ontwikkelingen actueel zijn en wat deze betekenen voor de toekomst vanmobiliteit. In zijn algemeenheid én voor de gemeente Roerdalen in het bijzonder. Een aantal trends en ontwikkelingen biedt kansen; mede dankzij de smartphone is het gebruik van bijvoorbeeld deelauto's en deelfietsen veel eenvoudiger geworden en is reizen met het openbaar vervoer comfortabeler geworden. Echter, deze technologische ontwikkelingen brengen ook uitdagingen met zich mee; zo leidt het smartphonegebruik in het verkeer tot meer ongevallen. Het uitgangspunt van het mobiliteitsbeleid is dan ook om ten aanzien van trends en ontwikkelingen de kansen zoveel mogelijk te benutten en bedreigingen zoveel mogelijk tegen te gaan.

2.1 Maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Onze maatschappij is continu in verandering en ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Veel van deze ontwikkelingen hebben invloed op onze verplaatsingspatronen. Bijvoorbeeld de trend dat werk en zorgtaken steeds evenwichtiger verdeeld worden tussen mannen en vrouwen. Dit leidt ertoe dat verplaatsingspatronen complexer zijn geworden. Waar vroeger de kostwinner heen en weer ging tussen de woning en werklocatie, zien we tegenwoordig dat er steeds meer tussenstops gemaakt worden. Bijvoorbeeld bij winkels, de kinderopvang of bij familieleden om mantelzorg te verrichten. Daarnaast maken technologische ontwikkeling het mogelijk om op afstand te werken en deel te nemen aan vergaderingen. Hierbij merken we ook het effect van de coronapandemie. Steeds meer kantoormedewerkers werken gedeeltelijk vanuit huis tijdens een werkweek. Veel verplaatsingen hoeven daardoor helemaal niet meer gemaakt te worden.

De verschillende maatschappelijke trends brengen ook nieuwe uitdagingen met zich mee op het gebied van mobiliteit. Ouderen die langer thuis wonen moeten langer zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de maatschappij. Dat betekent dat zij toegang moeten blijven houden tot ons mobiliteitssysteem, ook wanneer zij geen auto of fiets meer kunnen besturen of moeilijk kunnen lopen. Dit heeft bijvoorbeeld consequenties voor ons collectief vervoerssysteem en voor de begaanbaarheid van voetpaden.

Andere trends beïnvloeden de manier waaróp we ons verplaatsen. Zo is er een groeiend bewustzijn dat een gezonde en duurzame levensstijl belangrijk is. Bij een bepaalde groep mensen leidt dit tot andere vervoerskeuzen: bijvoorbeeld vaker fietsen, met het openbaar vervoer reizen of in een elektrische auto rijden. Mensen zijn ook steeds minder gehecht aan bezit en daardoor meer bereid om te delen. Op het gebied van mobiliteit zien we de afgelopen jaren dan ook een enorme toename in het gebruik van deelauto's en deelfietsen.

2.2 Trends en ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit

Elektrische vervoerswijzen zijn enorm in opkomst. Auto's nemen steeds meer taken over van de bestuurder en allerlei apps maken het eenvoudiger om je reis te plannen en onderweg bij te stellen. Deze ontwikkelingen zetten zich de komende jaren door.

Elektrisch en autonoom rijden

Op termijn zullen er meer elektrische auto's zijn dan auto's met een diesel- of benzinemotor. De verkoop van de dieselmotor is momenteel al flink op z'n retour. De groei van elektrisch vervoer vraagt om een laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Ook de ontwikkeling van waterstofauto's gaat razendsnel. De meningen over de zelfrijdende auto lopen sterk uiteen, maar veel experts zijn het erover eens dat binnen tien jaar zelfrijdende auto's in een gecontroleerde omgeving – zoals de snelweg – volledig zelfstandig kunnen rijden.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de opkomst van de elektrische fiets, oftewel de e-bike, en de speed pedelec. Deze vervoermiddelen zorgen ervoor dat mensen ook voor langere afstanden gebruik kunnen maken van de fiets. Ook zorgt het ervoor dat een grotere groep mensen bereid is – en fysiek in staat is – om de fiets te gebruiken. Dit heeft gunstige effecten op het gebied van duurzaamheid en gezondheid, maar zorgt er ook voor dat ouderen langer mobiel blijven en sociale contacten makkelijker kunnen onderhouden. Met een toenemende vergrijzing van de bevolking in de gemeente Roerdalen tot 2040 is dit een positieve ontwikkeling.

Landbouwverkeer

Een ontwikkeling die extra belangrijk is voor een landelijke gemeente als Roerdalen is deontwikkeling binnen de agrarische sector. Op het gebied van landbouwverkeer zien we al jaren een toename in de omvang van voertuigen. Ook leidt de verandering in de agrarische logistiek ertoe dat er steeds meer transportbewegingen van en naar agrarische bedrijven gaan. Vooral in Roerdalen leidt dit tot problemen. Toeristen en recreanten, maar ook inwoners die een ommetje maken, komen steeds vaker in conflict met grote landbouw voertuigen. Dit komt doordat zij vaak dezelfde routes nemen. Hierdoor ontstaan er in het buitengebied spanningen tussen de landbouw en het recreatieve verkeer.. Tenslotte is het belangrijk dat landbouwverkeer in de kernen zo veel mogelijk wordt vermeden. Dit zorgt voor onveilige situaties in de dorpskernen.

Openbaar vervoer

Net als de ontwikkelingen binnen de agrarische sector, is de ontwikkeling op het gebied van openbaar vervoer ook erg belangrijk voor een landelijke gemeente als Roerdalen. Op het gebied van openbaar vervoer zien we een trend dat steeds meer de focus wordt gelegd op snelle verbindingen voor grote vervoersstromen. Om te voorkomen dat dit ten koste gaat van de bereikbaarheid van kleine kernen , wordt maatwerkvervoer voor het landelijk gebied steeds belangrijker. Hetzelfde geldt voor mensen met een fysieke beperking voor wie de toegankelijkheid van het mobiliteitssysteem essentieel belang is.

Verkeersveiligheid

Op het gebied van verkeersveiligheid zien we na een jarenlange landelijke daling van het aantal ernstige ongevallen helaas sinds enkele jaren weer een toename. Deze landelijke trend zien we ook in de gemeente Roerdalen terug. In de gemeente Roerdalen vindt iets meer dan de helft van de letselongevallen plaats buiten de bebouwde kom. De ongevallen met dodelijke afloop vonden ook vooral buiten de bebouwde kom plaats. Het gaat om elf dodelijke ongevallen in de periode tussen 1 januari 2014 en 31 december 2021.

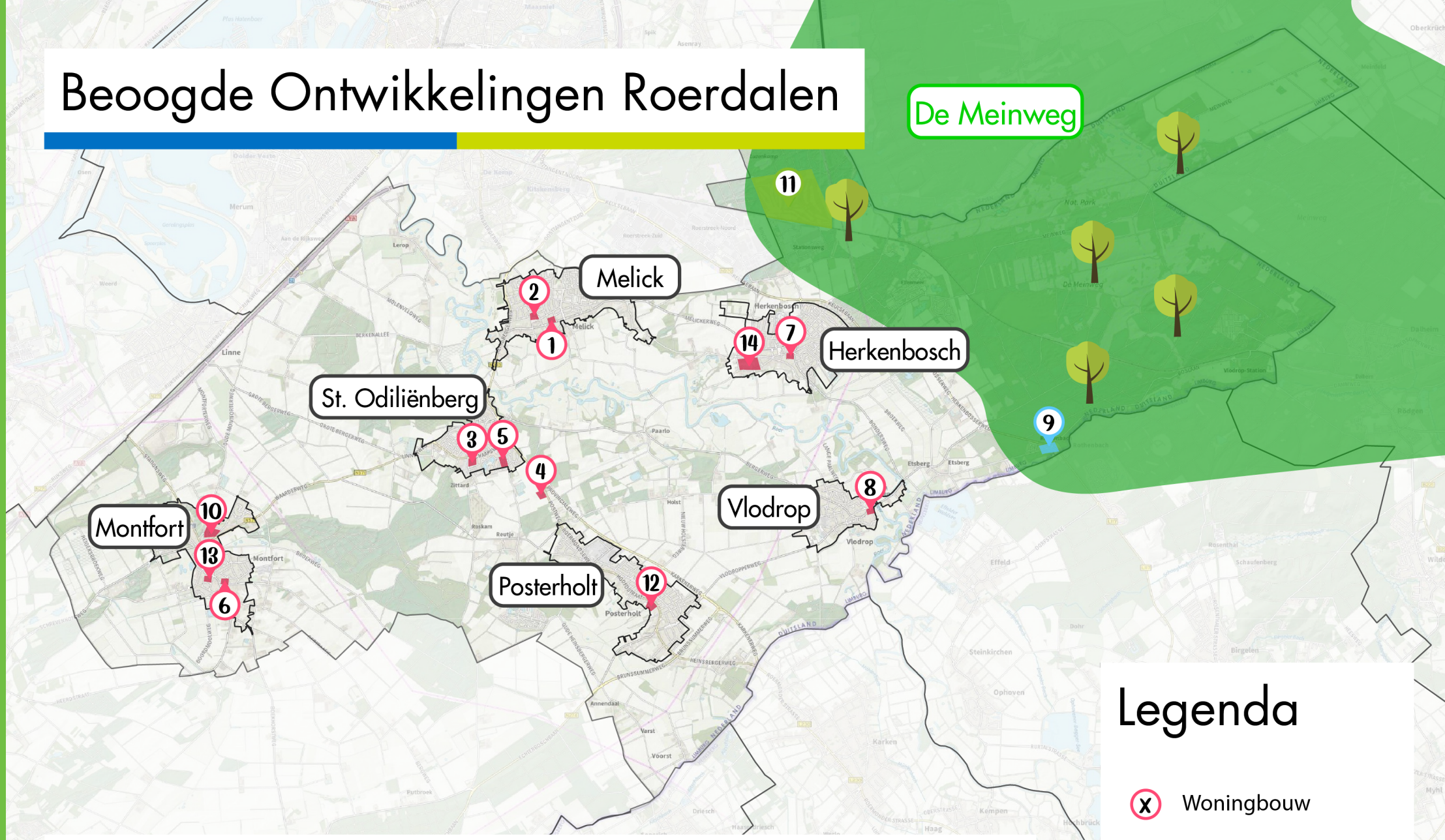
De meeste hiervan waren op het gemeentelijke wegennet. De slachtoffers vallen vrijwel in elke leeftijdsgroep. In absolute zin vallen de meeste slachtoffers onder automobilisten (935 ongevallen, waarvan 52 met letsel en 6 dodelijke slachtoffers). Bij 107 ongevallen is een kwetsbare verkeersdeelnemer (voetganger, fietser en bromfietser) betrokken, waarvan 29 met letsel en 4 met dodelijke afloop. Hieruit blijkt inderdaad de kwetsbaarheid van deze doelgroep.

Er zijn landelijk twee belangrijke oorzaken aan te wijzen voor de toename van het aantal ernstige ongevallen in het verkeer. In de eerste plaats zorgt afleiding in het verkeer – o.a. door het gebruik van smartphones – voor meer ongevallen. In de tweede plaats zorgt de opkomst van de e-bike ervoor dat ouderen veel vaker fietsen, waarbij de combinatie van hogere snelheden, een lagere reactiesnelheid en een grotere kwetsbaarheid zorgt voor relatief veel ongevallen met (ernstig) letsel. In de gemeente Roerdalen zijn 7 geregistreerde ongevallen geweest met de e-bike, waarvan 5 ongevallen met letsel.

2.3 Trends en ontwikkelingen in Roerdalen

In Roerdalen is een groot aantal ontwikkelingen gepland voor de komende jaren. Deze kunnen van invloed zijn op het mobiliteitsbeleid in Roerdalen. Er zijn veel vooral veel kleine ontwikkelingen gepland. Op de kaart op de volgende bladzijde zijn de grotere beoogde ontwikkelingen weergegeven. In het verdere proces zullen deze ontwikkelingen worden meegenomen bij het uitwerken van het mobiliteitsplan en het uitvoeringsprogramma.

Beoogde Ontwikkelingen Roerdalen

1. Woningen met zorg component (24 woningen)
2. Herontwikkeling Kerk, woningbouw (19 woningen)
3. Herbestemmen Brombemke en dierenweide (18 woningen)
4. Realiseren van een beschermd wonen voorziening met dagbesteding.
5. Woningbouw/ herontwikkeling (31 woningen/appartementen)
6. Herontwikkeling, realiseren van (14 zorgappartementen, 2 zorghotel kamers)
7. Woonzorgcomplex appartementencomplex (26 wooneenheden)
8. Nieuwbouw (10 appartementen)
9. Uitbreiden detailhandel Rothenbach
10. Herontwikkeling (20 woningen)
11. Diverse ontwikkelingen golfbaan
12. Realisatie (5 hofjeswoningen en 6 appartementen)
13. Herinvulling voormalig klooster t.b.v. wonen (20 kamers)
14. ontwikkeling woongebied (circa 30 woningen)

Legenda

- Woningbouw
- Detailhandel
- Toerisme

2.4 Gemeentelijk beleid

Maatregelen in het mobiliteitsbeleid moeten de doelstellingen van andere beleidsprogramma's ondersteunen, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid, duurzaamheid, welzijn, toerisme en recreatie, economie, etc. We hebben daarom een inventarisatie gemaakt van de meest relevante gemeentelijke beleidsambities die gerelateerd zijn aan het mobiliteitsbeleid.

Coalitieakkoord 2022-2026

In dit coalitieakkoord staan de belangrijkste opgaven voor de raadsperiode 2022-2026. In het coalitieakkoord zijn verschillende speerpunten benoemd die zullen helpen met het verder ontwikkelen van de gemeente Roerdalen. Wij hebben de verschillende punten eruit gehaald die een relatie hebben met het onderwerp mobiliteit.

Speerpunt 1: samen doen

We werken vanuit vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid naar een goede balans van taken en verantwoordelijkheden, met onze inwoners. Vertrouwen is de basis voor goede samenwerking. Daarom gaan we de ontwikkeling van beleid en de uitwerking daarvan nog dichter bij en samen met de inwoners organiseren. Dit vertalen we in onze manier van werken. Dat betekent leren en experimenteren hoe we in partnerschap met inwoners, verenigingen, stichtingen en ondernemers invulling geven aan een nieuwe rolverdeling tussen de gemeente en de gemeenschap.

Bij het speerpunt 'samen doen' zijn er verschillenden punten die de gemeente Roerdalen wil behalen. Verschillende punten hiervan zijn ook relevant voor een mobiliteitsplan. Punten zoals meer betrokkenheid van raadsleden, een netwerk van gemeente en inwoners, uitstekende dienstverlening en communicatie, en een efficiënte/effectieve organisatie die doet wat ze belooft. Hier zijn we met het opstellen van deze visie al mee gestart. Zo hebben we werksessies gehouden met de medewerkers van de gemeente, stakeholders en raadsleden. Dergelijke sessies houden we ook in de volgende fases, waarbij ook dorpsbezoeken en een enquête onder de inwoners zijn gepland.

Speerpunt 2: omvorming sociaal domein, de mens centraal

We organiseren de zorg en ondersteuning voor onze inwoners effectief en dichtbij. Afgestemd op de behoefte van onze inwoners en de ontwikkelingen in de dorpen. Anders gezegd: méér passende hulp, minder verkokering, versterking van de sociale samenhang én kostenbesparing.

Ook bij dit speerpunt zijn er verschillende aspecten die samenhangen met mobiliteit. Aspecten zoals: kansrijk opgroeien en vitaal ouder worden, samen tegen armoede en eenzaamheid, iedereen telt mee, een openbare ruimte die uitnodigt tot beweging en digitale ontwikkeling en toegankelijkheid voor iedereen. In de Mobiliteitsvisie kijken we hoe wij mobiliteit kunnen verbinden aan deze aspecten.

Speerpunt 3: duurzame energie, natuur en klimaat
De duurzaamheidsopgave raakt iedere inwoner en ondernemer. Ook de gemeente zelf neemt verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld voor het eigen vastgoed en door te investeren in zonnevelden en windmolens. We ondersteunen de ontwikkeling van nieuwe natuur en we ondersteunen de aanpassing van onze dorpen en ons landelijk gebied aan de klimaatverandering.

Speerpunt 3 is een speerpunt dat een enorm grote rol speelt in het huidige klimaat van de hele wereld. De volgende punten hebben ook raakvlakken met het Mobiliteitsplan: wij geven zelf het goede voorbeeld, krachtige lokale en regionale samenwerking, nieuwe duurzame energiebronnen voor en door Roerdalen. Met ons Mobiliteitsplan proberen we zo veel mogelijk rekening te houden met duurzame ontwikkelingen en stimuleren we maatregelen die aan deze doelstellingen een bijdrage leveren

Speerpunt 5: aantrekkelijke en veilige leefomgeving
We werken aan een aantrekkelijke en veilige leefomgeving met passende voorzieningen en accommodaties. We willen dat onze handhavers zichtbaar aanwezig zijn in de dorpen.

Bij dit speerpunt hebben de volgende punten raakvlakken met het Mobiliteitsplan: veilige en goed onderhouden wegen, voet- en fietspaden, duurzame verlichting, groter bewustzijn van een veilige leefomgeving en tot slot passende accommodaties voor leefbare dorpen. Ook verkeersveiligheid speelt hierin een belangrijke rol.

Speerpunt 6: groene gemeente, met een gezond ondernemersklimaat
Onze bossen en Nationaal Park De Meinweg bieden veel mogelijkheden voor rust en recreatie. We zijn zuinig op onze natuur, bossen en bijzondere landschappen (zoals het Roerdal en het Leropperveld). De groene kwaliteit van de hele gemeente biedt volop kansen voor ecologische en economische ontwikkeling. Dat past beter bij Roerdalen dan de ontwikkeling van industrie- of bedrijventerreinen. Dus economische ontwikkeling dankzij de groene kwaliteit en niet ten koste daarvan.

Binnen dit speerpunt wil de gemeente Roerdalen een gezond en groen ondernemersklimaat bereiken. Ook dit aspect willen we koppelen aan mobiliteit in onze Mobiliteitsvisie. Denk hierbij aan een goede bereikbaarheid voor onze bezoekers, werknemers e.d.

Omgevingsvisie Roerdalen 2050

Hoe zien we Roerdalen in 2050? Op basis van een brede inventarisatie is de stip op de horizon geplaatst. De stip op de horizon is het ‘leidende principe’ daar waar het gaat over de strategische richting van ontwikkelingen in onze fysieke leefomgeving. Deze stip is is gebaseerd op rondom een aantal kernwaarden:

- Landelijke en natuurlijke omgeving
- Cultuurhistorie
- Dorpse karakter
- Gezonde, veilige en leefbare kernen
- Duurzame toekomst
- Economische ontwikkeling
- Recreatie en toerisme
- Mobiliteit

Dit zijn kernwaarden die we graag willen behouden en versterken, maar ook nieuwe waarden die belangrijk zijn voor onze toekomst. In de Mobiliteitsvisie wordt invulling gegeven aan de kernwaarde mobiliteit. Veel van onze inwoners werken buiten onze gemeente en maken dagelijks gebruik van: onze infrastructuur, direct of via het openbaar vervoer. Met een bevolking die vergrijst ontstaan ook andere behoeftes als het gaat over toegankelijkheid van de openbare ruimte in de dorpen en met name de verbindingen met voorzieningen. Deze toegankelijkheid geldt voor alle inwoners, maar specifiek voor kwetsbare doelgroepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Specifiek voor het buitengebied bestaat de behoefte om het routenetwerk voor verschillende gebruikersgroepen (fietsers, wandelaars, mountainbikers en ruiterroutes) op peil te houden. Naast deze routenetwerken gaat het ook over het faciliteren van toerisme. Roerdalen staat hierbij niet op zichzelf maar is verbonden met de regio. Zowel binnen Nederland als met Duitsland. Effecten op mobiliteit kunnen beïnvloed worden door ontwikkelingen van buiten onze directe invloedssfeer. Om de strategische richting te bewaken blijft anticiperen op verandering in de mobiliteitsbehoefte noodzakelijk.

Nu de koers van deze omgevingsvisie is bepaald, beschrijven we hoe we toewerken naar onze stip op de horizon. Hoe we omgaan met ontwikkelingen en opgaves die op ons afkomen en welke prioriteiten we daarbij stellen. De koers is uitgewerkt op basis van zeven leidende thema's. Deze thema's vormen de basis voor toekomstig omgevingsbeleid. Natuurlijk hangen de thema's nauw met elkaar samen, deze kunnen niet los van elkaar gezien worden. In deze visie staat mobiliteit centraal en daarom is het belangrijk om aan te geven wat voor invloed mobiliteit op deze zeven thema's heeft.

Samen Roerdalen
Participatie is belangrijk. Keuzes worden niet enkel door het systeem gemaakt, maar in gesprekken met mensen en op basis van de feitelijke situatie. Daarom is participatie en samenwerking een belangrijk onderdeel van zowel het opstellen als uitvoeren van de Mobiliteitsvisie.

Wonen in Roerdalen
Met zes dorpen en verschillende buurtschappen, ingebed in een landelijke en groene omgeving, is het uitstekend wonen in Roerdalen. Vooral in deze dorpen is mobiliteit belangrijk. Het is daarom van belang dat mobiliteit bijdraagt aan het verbeteren van de leefbaarheid in deze dorpen. Er moeten voldoende parkeerplekken aanwezig zijn en elke vervoerswijze moet zijn plek hebben in de openbare ruimte.

Landelijk en Natuurlijk Roerdalen
Behoud van het natuurlijke en landelijke karakter kan rekenen op een breed draagvlak in de samenleving. Sterker nog: veel inwoners vinden dat het natuurlijke en landelijke karakter van Roerdalen nog nadrukkelijker mag worden gebruikt in relatie tot de positionering van Roerdalen in de brede regio. Alleen zijn er wel een aantal uitdagingen. De grootste uitdaging hierin is dat er spanning ontstaat tussen landbouw- en recreatief verkeer. Steeds groter wordende landbouwvoertuigen zorgen ervoor dat het recreatief verkeer zich minder thuis voelt in de buitengebieden. Hier moet verandering in komen en we moeten ervoor zorgen dat iedereen kan genieten van het landelijke en natuurlijke gebied dat Roerdalen te bieden heeft.

Toeristisch Roerdalen
Het prachtige cultuur- en natuurlandschap, met als absoluut icoon het grensoverschrijdend Nationaal Park De Meinweg, maakt Roerdalen uniek. Je vindt hier een rijke combinatie van uitgestrekte bossen, heidevelden en beekdalen waar talloze diersoorten zich thuis voelen. Daarnaast beschikt Roerdalen over een prachtige cultuurhistorie met het kasteel, verschillende landgoederen, molens en musea. Mobiliteit zorgt ervoor dat al deze mooie plekken bereikbaar blijven. Hierin kunnen keuzes gemaakt worden voor recreatieve routes of doorgaande (directe) routes.

Ondernemend Roerdalen
Kijkend naar 2050, dan zien we een gemeente waarin ondernemers nog altijd de ruimte krijgen om te ondernemen. Om dit te bewerkstelligen zetten we in op het verbinden van overheid, bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties. Mobiliteit zorgt ervoor dat goederen en mensen op de juiste plek terechtkomen. Vooral door het toenemen van innovaties en nieuwe grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied, komen er steeds meer knelpunten naar voren waar het Mobiliteitsplan een antwoord op kan bieden.

Duurzaamheid
We staan met elkaar voor de uitdaging om duurzamer om te gaan met onze leefomgeving. We gebruiken met elkaar jaarlijks méér fossiele grondstoffen dan onze aarde kan produceren. Deze manier van 'consumeren' is eindig. Belangrijke opgave in de energietransitie is het beperken van de energievraag. In Roerdalen vormen mobiliteit en woningen de belangrijkste energiegebruikers.

Gezond en Veilig Roerdalen
Het thema 'Gezond en Veilig Roerdalen' staat niet op zichzelf. We hebben echter toch gemeend het als een apart thema te benoemen. Dit is gedaan om de onderwerpen, gezondheid, milieu, veiligheid en mobiliteit te benadrukken.

Onze mobiliteitsbehoefte verandert, met name door technische innovaties, voortdurend. Deze innovaties hebben impact op veiligheid én op het gebruik en de inrichting van onze openbare ruimte. In relatie met het aspect gezondheid wordt ingezet op het stimuleren van actieve mobiliteit, zoals wandelen of fietsen. Juist deze actieve vormen van mobiliteit dragen ook bij aan de verduurzamingsopgave op dit vlak. Specifiek voor onze kernen biedt het stimuleren van actieve mobiliteit kansen om ook de toegankelijkheid (specifiek voor ouderen en mensen met een beperking) van de openbare ruimte te verbeteren. Bij voorkeur doen we dit door op plekken, bijvoorbeeld tussen voorzieningen, de ruimte geschikter te maken voor voetgangers en/of fietsers. Dit laatste geldt in de kernen maar ook tussen dorpen en steden, bijvoorbeeld door aanleg van snelfietsroutes. Een blik verder in de toekomst schetst ontwikkelingen zoals zelfrijdende auto's of grootschalig gebruik van deelauto's. Ontwikkelingen die nu nog niet concreet genoeg zijn om beleid op te voeren, maar in de toekomst wel degelijk van invloed zullen zijn op de inrichting van onze openbare ruimte.

Gebiedsontwikkeling belevingspark de Meinweg
De bereikbaarheid en de toegankelijkheid van het belevingspark worden verbeterd. Netwerken worden gecompleteerd en beter ontsloten. De natuurbeleving langs de routes, zowel naar als binnen het gebied, worden versterkt. Routes naar en langs het Nationaal Park krijgen een landschappelijke inrichting. Hierdoor ervaart de bezoeker dat hij een bijzonder natuurgebied passeert en de sfeer van het park al vóór aankomst in een van de poortgebieden kan proeven.

Gezondheidsnota gemeente Roerdalen 2020-2024
De ambitie van de Veiligheidsregio Limburg Noord is de veiligste en gezondste regio zijn (Beleidsplan 2020-2023 Deel IV GGD). De specifieke ambitie van de GGD Limburg-Noord is dat mensen zelf op een positieve manier regie over hun leven en gezondheid kunnen blijven voeren. Iedereen, jong en oud, moet actief kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Dit noemen we in Roerdalen: positieve gezondheid.

De gemeente Roerdalen sluit aan bij de vier gezondheidsvraagstukken die het Rijk met behulp van de landelijke nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 met voorrang gaat aanpakken:

- Gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving.
- Gezondheidsachterstanden verkleinen.
- Druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen: mentale druk lijkt toe te nemen, onder meer door de prestatiedruk in het onderwijs en de maatschappij ;
- Vitaal ouder worden.

2.5 Regionale ontwikkelingen

Provincie Limburg

De provincie Limburg heeft mobiliteitsdoelstellingen die goed aansluiten bij de doelstellingen die de gemeente Roerdalen ook hanteert. De samenleving binnen Nederland verandert en de provincies en gemeenten staan voor brede uitdagingen. Hoe houden we onze economie veerkrachtig en zorgen we voor een goed vestigingsklimaat? Hoe gaan we om met de sociaal-maatschappelijke opgaven in onze steden en op het platteland? Wij gaan voor een aantrekkelijke, leefbare en economisch krachtige provincie waar mensen met plezier werken, wonen, recreëren en studeren. Daarom streven we naar veilige, vlotte, betrouwbare en duurzame mobiliteit.

Doelen

In het Mobiliteitsplan voor Limburg (2017) zijn een vijftal doelen gesteld:

- We houden onze stedelijke gebieden aantrekkelijk en bereikbaar, door bijvoorbeeld verschillende manieren van vervoeren aan te bieden en een verantwoorde keuze te bevorderen (multimodaliteit).

- We houden ons platteland vitaal dankzij goede fysieke, maar ook digitale bereikbaarheid.

- We versterken onze economie dankzij de ontwikkeling van economische clusters.

- We willen een internationale koploper blijven in de groene logistiek.

- We versterken de vrijetijdseconomie. Met recreatie en toerisme staat onze provincie goed op de kaart; ook publiekstrekkers en evenementen maken Limburg aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers.

Mobiliteit is een belangrijke schakel. Mobiliteit kan slimmer, efficiënter en grenzelozer. De provincie Limburg werkt aan een toekomst waarin mensen betaalbaar, schoner en slimmer helemaal naar eigen wens en behoefte vrij kunnen bewegen. Daarvoor is een betere doorstroming nodig, met aandacht voor duurzame mobiliteit en het vergroten van verkeersveiligheid. Dit draagt bij aan de leefbaarheid in onze regio.

Hoe te bereiken?

De basisvoorzieningen blijven op orde door goed beheer en onderhoud van het vervoersaanbod. De provincie verbetert de kwaliteit hiervan en maakt het mobiliteitsnetwerk steeds aantrekkelijker. Dit kan door vervoersmiddelen op een andere of betere manier te benutten en mensen uit te nodigen op een slimmere manier hun vervoer te kiezen. Ook wordt er geïnvesteerd in smart mobility. Zo doen de provincie en gemeenten mee in initiatieven om de mobiliteit in Limburg te verbeteren. Zo worden we een krachtige speler en vergroten we de aantrekkingskracht van de hele regio.

Samen slim op weg gaan naar morgen

Van A naar B. Hoe ziet dat er in de toekomst uit? Onze mobiliteit verandert in sneltreinvaart. De grote vraag is: hoe maken we Limburg klaar voor de toekomst? De provincie Limburg stelt een nieuw Mobiliteitsplan op in samenwerking met professionals van gemeenten, bedrijven, reizigersorganisaties en met de input van Limburgers.

Ruimtelijke kwaliteit (transitie)

Doordat het voertuigenpark steeds verder elektrificeert (fiets en auto) zal hier in de toekomstplannen rekening mee moeten worden gehouden. Vergroenen betekent niet alleen dat de voertuigen schoner worden, maar dat we ook steeds meer de blik op groen moeten richten. Door het stimuleren van deelautomobiliteit en het gebruik van de e-bike ontstaat er meer ruimte voor wadi's, parken en ruimte voor ontspanning. Flexplekken creëren zorgt voor ontmoetingen en de gewenste dynamiek in ons werk. Bij nieuwbouw en dus ook starterswoningen kunnen we met een goede campagne en voorlichting zorgen dat de behoefte aan parkeerplaatsen steeds verder kan gaan afnemen. Door in de ontwerpen het langzaam verkeer voorrang te geven op de auto stimuleren we wandelen en fietsen (omgekeerd ontwerpen).

Een actieve, veilige en gezonde leefomgeving voor iedereen

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en zorgt ervoor dat de goederen op de juiste plaats kunnen worden bezorgd. De (e-)bike én de benenwagen is het vervoermiddel bij uitstek om actief (in het verkeer) te blijven. Het toegankelijke openbaar vervoer (voor mindervaliden, maar ook door bijvoorbeeld begrijpelijke dienstregelingen) zorgt voor verplaatsingen over langere afstanden. Doordat langzaam verkeer voorrang (en prioriteit) krijgt, wordt het steeds veiliger in de openbare ruimte. De supermarkt verkoopt steeds meer lokale producten en dat zorgt voor kortere transportketens. We beleven en waarderen steeds meer het voedsel dat in onze eigen omgeving is verbouwd. We kijken er over een paar jaar niet meer vreemd van op dat een drone medicijnen of bloed brengt naar het medisch centrum. De bezorging van maaltijden en online boodschappen gaat wellicht met zelfsturende robots gebeuren. In de woonzorgcomplexen wordt de steeds ouder wordende populatie gefaciliteerd om elkaar te blijven ontmoeten (ook met de jeugd) en lang zelfstandig en actief te blijven. Werken doen we steeds vaker van huis uit waardoor opvoeding van kinderen en mantelzorg goed kunnen samengaan met werkverplichtingen. Midden-Limburg wordt door zijn benadering van leefgemeenschappen steeds aantrekkelijker voor jonge mensen om zich te vestigen.

Recreatie en toerisme

Toerisme en (water)recreatie vormt een van de economische pijlers in Midden-Limburg. Het is een prachtig gebied met verschillende aantrekkelijke landschappen, vijf natuurparken, het in Nederland grootste watersportareaal en aantrekkelijke steden en dorpen. Daarnaast vormt een aantrekkelijk retailaanbod in de stedelijke gebieden voor een bron van ontspanning en inkomsten. De kunst is om via aantrekkelijke en duurzame mobiliteit de verbinding te maken tussen stad en ommeland zonder dat dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit. Dat betekent dat we het niet moeten zoeken in meer infrastructuur maar in het slimmer benutten of ombouwen van bestaande infrastructuur. Verblijfstoerisme krijgt een kwaliteitsimpuls en biedt de mogelijkheid om (toch betaalbaar) te kunnen ontspannen en onthaasten op kwalitatief hoog en ook duurzaam niveau. Kwaliteit in plaats van kwantiteit.

Duurzame economie & energietransitie

Slimme en duurzame vervoersmiddelen zorgen voor een schonere en stillere omgeving, en zijn daarnaast een zichtbaar element van de energietransitie. Duurzaam transport is cruciaal in de circulaire economie, echter zal er ook steeds meer lokaal worden verbouwd of gemaakt, waardoor de transportketens korter worden. Daardoor ontstaat meer ruimte voor langzaam verkeer. Hubs vormen een belangrijke schakel in het transport.

Technologie & data

Internet speelt in ons dagelijkse leven een steeds grotere rol. Steeds meer data worden via de cloud uitgewisseld waardoor de mobiliteit steeds slimmer wordt. Met elkaar pratende voertuigen zorgen voor meer veiligheid en betere en meer duurzame doorstroming. Zelfs een haastige fietser die door het rood raast op zijn speedpedelec wordt in de toekomst niet meer 'over het hoofd gezien' en bijtijds opgemerkt. Drones vormen hierbij de ogen en doen metingen. De landbouwer houdt zicht op zijn bedrijfsvoering met de app op zijn smartphone. Met diezelfde app zorgt zij (of hij) dat de deelauto op tijd beschikbaar komt. Autonome voertuigen zijn verbonden en voorzien van een dagschema.

3 MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTE

Om een goed beeld te krijgen van wat er in Roerdalen speelt is met verschillende mensen gesproken. Deze mensen zijn onder te verdelen in drie groepen:

- Raad en stakeholders
- Inwoners
- Medewerkers van de gemeente

De medewerkers van de gemeente, raad en stakeholders hebben we in werksessies gesproken. In deze werksessies hebben we samen drie vragen behandeld: wat gaat er goed, wat kan beter en waar nemen we afscheid van? De discussie heeft bevindingen opgeleverd die hieronder staan beschreven. Belanghebbenden en raadsleden die niet aanwezig waren, kregen nog de mogelijkheid om afzonderlijk te reageren op de gestelde vragen.

We hebben inwoners gesproken tijdens ons bezoek aan de verschillende dorpen. We benaderden de inwoners tijdens deze dorpsbezoeken met een concrete, open vraag: “Wat vindt u van het verkeer in Roerdalen?” Hierbij kwamen vooral de lokale knelpunten naar boven. Wat opviel was dat de meerderheid van de bevraagde inwoners buiten de genoemde knelpunten geen verdere op- of aanmerkingen hadden op het verkeer in Roerdalen. In de alinea’s hieronder lichten we de conclusies van de participatiegroepen en dorpsbezoeken toe.

3.1 Wat gaat goed?

In Roerdalen gaat eigenlijk **heel veel goed**. Dit kwam naar voren bij de dorpsbezoeken en in de gesprekken met de medewerkers van de gemeente, raad en stakeholders. Op enkele belangrijke knelpunten na wordt het verkeer in de gehele gemeente als positief ervaren. Naast dat het over het algemeen goed is, zijn er natuurlijk een aantal punten die eruit springen. Een aantal positieve punten die eruit sprongen, lichten we hieronder toe.

Roerdalen heeft een **goed recreatief fiets- en wandelnetwerk**. Dit resulteert in Goede en aantrekkelijke routes die recreanten tot het gebied aantrekken. Vooral de **vrijliggende fietspaden buiten de kernen** zijn van goede kwaliteit. Toch is Roerdalen nog **erg ingericht op de auto**. Een deel van de inwoners geeft aan het als prettig te ervaren dat je met de auto eigenelijk overal goed kan komen.

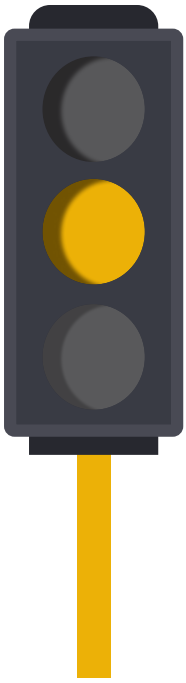
Vanuit de medewerkers van de gemeente kwam naar voren dat de **integrale samenwerkingen** ook steeds beter gaan. Dit vertaalt zich in het goed oppakken en uitvoeren van projecten buiten. Een goed voorbeeld hiervan is de **Leropperweg** die laatst helemaal opnieuw is ingericht. Deze inrichting was volgens alle drie de groepen, een schoolvoorbeeld voor de toekomst. De **participatie rondom** deze **projecten** wordt als positief ervaren evenals het uitvoeren van de dorpsbezoeken. Dit zorgt voor een **goede zichtbaarheid van de gemeente.**

Tenslotte is er in Roerdalen een aantal projecten die zich die zich focussen op **doelgroepenvervoer**. De wensbus is hiervan een mooi voorbeeld. Inwoners die minder vitaal zijn krijgen zo de kans om beter mee te kunnen doen in de samenleving door zich makkelijker te verplaatsen. Burgerinitiatieven zoals deze worden door medewerkers van de gemeente, de raad en andere belanghebbenden omarmd.

Medewerkers van de gemeente:
- Recreatie > fiets- en wandelstructuur
- Integrale samenwerking
- Geen verkeerslichten
- Roermondse weg plus weg Lerop > participatie
- Wensbus
- Burgerinitiatieven
- Beheer

Raadsleden en stakeholders:
- Zebrapaden doorgaande wegen
- Vrijliggende fietspaden buiten de bebouwde kom
- Leropperweg mooi voorbeeld
- Fietsbrug Melick ROER College

Inwoners:
- Wegen voor auto's en fietsers goed in Roerdalen
- Over het algemeen is het verkeer goed
- OV is goed geregeld
- Goede fietspaden
- Contact met inwoners
- Oversteekplaats Hoofdstraat

3.2 Wat kan beter?

Uit de sessies met de drie groepen kwam ook naar voren dat er punten van verbetering zijn. Hieronder lichten we er een aantal uit.

De belangrijkste opmerking die vaker terugkwam, had te maken met de inrichting van de **ontsluitende wegen**. De snelheid is te hoog, er wordt geen voorrang verleend, er is te veel vrachtverkeer en landbouwverkeer en voor de fietser is het erg gevaarlijk. De inrichting van de wegen sluit niet aan bij het snelheidslimiet van 30 kilometer per uur. Hierdoor zijn mensen eerder geneigd om zich niet aan het snelheidslimiet te houden. Het **gedrag** van de mensen en het gebrek aan **handhaving** spelen hierbij een rol. Aan de andere kant wil men ook zelf wel graag doorrijden in een andere kern. Dat is dus tegenstrijdig met elkaar.

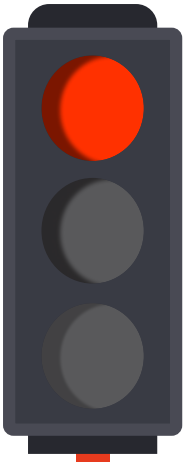
Vanuit **landbouw en recreatie** komt er steeds meer naar voren dat **routes conflicterend** zijn. Dit betekent dat landbouwverkeer en recreatief verkeer elkaar tegenkomen op knooppuntenroutes of landbouwroutes in het buitengebied.

Mindervaliden en ouderen moeten zich zo lang mogelijk kunnen verplaatsen. Dit zorgt voor een vitale samenleving. Maar om dit te stimuleren is het belangrijk dat **voetpaden** breed genoeg zijn, het **openbaar vervoer** goed op orde is en het **onderhoud van fiets- en voetpaden** wordt uitgevoerd. Toch zijn dit punten die volgens alle drie de groepen beter kunnen en extra aandacht verdienen.

Medewerkers van de gemeente:
- De omstandigheden voor auto's zijn beter ingericht dan voor de fiets
- Inrichting om te handhaven
- Communicatie > gedragscampagnes
- Toegankelijkheid mindervaliden
- Openbaar vervoer > niet efficiënt, meer rekening houden met ouderen
- Fysieke obstakels/vergevingsgezindheid
- Keuzes maken > politiek
- Groter budget voor goede plannen
- Parkeernota > lokaal
- Netwerken/routes vrachtverkeer en landbouwverkeer
- Dilemma 'te' grote ondernemers
- Parkeergelegenheden en toegankelijkheid bij natuurgebieden
- Netwerken om bijvoorbeeld de samenwerking met de provincie te bevorderen

Raadsleden en stakeholders:
- Uitgifte landbouwgronden, onnodige verplaatsing
- Landbouwverkeer niet door de kernen
- Weginrichting verbeteren
- Meer handhaving
- Veiligheid voor de fietsers > weginrichting
- Veiligheid rondom schoolomgevingen
- Goed aanpakken en geen half werk, anders niet doen
- Onderhoud aan groen buiten de kern
- Campagnes > belonen wellicht?
- Gedrag weggebruiker
- Jeugd prikkelen met campagnes
- Vervoer mensen met een beperking/mobiliteitsarmoede
- Minder conflicten op routes

Inwoners:
- Beter onderhoud trottoirs
- Beter onderhoud fietspaden
- Routes landbouwverkeer
- Verkeersinrichting
- Communicatie vanuit de gemeente naar de inwoners (zoals dorpsbezoeken)
- Handhaving van de verkeerssnelheid
- Handhaving parkeerbeleid
- Minder drempels

3.3 Waar willen we afscheid van nemen?

Tot slot zijn er ook een aantal onderwerpen waar Roerdalen afscheid van wil nemen. Dit zijn vooral de **lokale knelpunten**. De lokale knelpunten die naar voren blijven komen zijn: de Stationsweg in Herkenbosch, deSchaapsweg in Sint Odiliënberg en de Hoofdstraat in Posterholt. Dit zijn de doorgaande wegen van de kernen. Vooral de **hoge snelheid** van het rijden is hier het probleem.. Dit komt mede door de inrichting van deze wegen. Toch zijn de drie groepen het unaniem eens dat het **gedrag** van de inwoners ook moet veranderen.

Op deze lokale knelpunten na lag de focus vooral op het **landbouw- en vrachtverkeer in de kernen**. Deze verkeersstromen moeten eigenlijk niet door de kernen rijden, omdat dit kan zorgen voor gevaarlijke situaties. Echter zijn er op veel plekken zijn er geen alternatieven voor het landbouw- en vrachtverkeer.

Schoolomgevingen worden ook als **onveilig** ervaren. Vooral bij scholen is het juist belangrijk dat iedereen zich veilig voelt. Verder waren het vooral kleine aandachtspunten. Zo zijn er **te veel verkeersborden** en moet het **aantal drempels** ook verminderd worden.

Medewerkers van de gemeente:
- Groot aantal verkeersborden
- Wegen buitengebieden > asfalt naar zandweg
- Grijze wegen
- Toeristische knelpunten
- Conflicten recreatieve routes

Raadsleden en stakeholders:
- Slecht onderhoud fietspaden en trottoirs
- Goede plannen niet door laten gaan door een kleine groep
- Wegen van 60 km zonder (veilige) fietspaden

Inwoners:
- Lokale knelpunten
- Hoge snelheid in eigen straat of buurt
- Asociaal gedrag
- Veel en groot verkeer in de kernen
- Slecht ingerichte schoolomgevingen